

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2023/2024

**I Liceum Ogólnokształcącego
im. Marii Skłodowskiej – Curie
w Pile**

1. Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany przez Zespół powołany decyzją Rady Pedagogicznej. Pragniemy, aby zasady wychowawcze zawarte w programie stwarzały właściwe warunki wychowania oraz zapobiegały tendencjom, które mogłyby prowadzić do poważnych problemów młodzieży i w pracy z młodzieżą. Program ten, z założenia mający być „umową społeczną” dotyczącą problematyki wychowania i profilaktyki, wyrósł z propozycji rodziców, nauczycieli i uczniów. Nawiązujemy w nim do różnych elementów tradycji polskiej oraz dobrych tradycji naszej szkoły. Pragniemy, aby spełniał on oczekiwania młodzieży co do przejrzystego uregulowania wzajemnych relacji między domem, nauczycielami i uczniami oraz sprecyzowania ich praw i obowiązków. Wierzymy, że wprowadzenie wypracowanych wspólnie zasad przyczyni się do stworzenia w naszym liceum atmosfery wzajemnej życzliwości i przyjaźni połączonej jednocześnie z konsekwencją wymagań. Tworząc program zwracaliśmy szczególną uwagę, aby był on zgodny z zasadami zawartymi w takich dokumentach jak:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).
- Statut I liceum ogólnokształcącego w pile.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”.
- Raport z badania „MŁODE GŁOWY, otwarcie o zdrowiu psychicznym”.

I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pile jest czteroletnim liceum na podbudowie programowej szkoły podstawowej przygotowującym uczniów do egzaminu maturalnego, a także do dalszego kształcenia w szkołach policealnych, pomaturalnych i na uczelniach wyższych. Placówka umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do zdania egzaminu maturalnego zarówno z przedmiotów obowiązkowych, jak i z wybranych przedmiotów w zakresie rozszerzonym oraz dokonanie świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia. W I LO kultywuje się naukę, wysoki poziom wymagań, kreatywność, cierpliwość, odpowiedzialną i skuteczną pracę nauczycieli wraz z uczniami, tolerancję i wzajemny szacunek. Obowiązującym językiem społeczności szkolnej jest poprawny język polski pozbawiony nadmiernej potoczności, wulgaryzmów oraz niepotrzebnych zapożyczeń. Bezwzględnie zabronione jest palenie papierosów i korzystanie z jakichkolwiek innych używek. I LO kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające realizowaniu celów i zadań określonych w ustawie oraz sprawuje opiekę nad uczniami odpowiednio do ich potrzeb, przyjmując założenie, iż pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość człowieka i najistotniejsze wartości jego życia, jest rodzina, a pierwszymi powołanymi i uprawnionymi do wychowania swoich dzieci są rodzice. Działania podejmowane przez szkołę jedynie wspomagają i uzupełniają proces wychowawczy rodziców.

Wychowanie odbywa się w toku wzajemnych relacji między osobami (nauczyciel – uczeń, uczeń – uczeń), które uznając swą wolność i godność, w poczuciu odpowiedzialności, zaufania i empatii, rozwijają własne człowieczeństwo. Program korelując proces kształcenia ogólnego z procesem wychowania kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. Zwraca uwagę na kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.

W pracy wychowawczej towarzyszy nam myśl naszej patronki Marii Skłodowskiej – Curie: „...Trzeba wierzyć, że się jest do czegoś zdolnym i osiągnąć to za wszelką cenę, trzeba mieć wytrwałość i wiarę w siebie ...”

2. Założenia podstawowe

1. Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.
2. Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania: wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących.
3. Każdy członek społeczności szkolnej, (dyrektor, nauczyciele, uczniowie wraz z rodzicami, oraz pozostali pracownicy szkoły), jest osobą, człowiekiem wolnym, który świadomie wstąpił do tej społeczności i zdecydował się na jej współtworzenie.
4. Każdy członek społeczności szkolnej jest świadomy, że wolność niesie z sobą trud odpowiedzialności za dokonywane wybory.
5. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami – wychowują swoją osobowością, postawą i zachowaniem.
6. Zasadą wszystkich członków wspólnoty szkolnej powinien być brak obojętności.
7. Podstawowym prawem i obowiązkiem w szkole jest nauka i uczestniczenie w zajęciach.
8. Szkoła wychowuje do samodzielnego podejmowania decyzji w życiu społecznym i publicznym kraju.
9. Wychowanie w szkole ma charakter integralny, tzn. obejmuje ono wszystkie sfery osobowości człowieka i aspekty życia. Dotyczy kształtowania intelektu, psychiki, woli, kryterium piękna i wartości, ciała, relacji międzyludzkich. To wychowanie moralne, fizyczne, społeczne, patriotyczne i estetyczne.
10. Konstruując program wychowawczy koncentrujemy się na tym co realne. Formułujemy cele i zadania optymalne z punktu widzenia uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych szkoły. Są one autentyczne, wyrastające z tradycji szkoły, dostosowane do potrzeb i możliwości nauczycieli i uczniów.
11. Model myślenia pedagogicznego w naszej szkole to łączenie wysokich wymagań intelektualnych i moralnych formułowanych tak, aby stymulowały ucznia do samodzielnej twórczej pracy.

3. Ważne wartości. Diagnoza

Niniejszy program wychowawczo – profilaktyczny oparto na założeniach Programu Wychowawczego I Liceum Ogólnokształcącego im M. Skłodowskiej – Curie w Pile z poprzednich lat szkolnych, modyfikując go o te działania, które wyłoniły się z przeprowadzonej diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły. **Przeanalizowano wyniki ankiet oraz raporty projektu „Młode głowy- otwarcie o zdrowiu psychicznym” przeprowadzonych w ubiegłych latach wśród uczniów i rodziców, raporty ewaluacji wewnętrznej sporządzone przez nauczycieli placówki, raport ewaluacji zewnętrznej** Wzięto również pod uwagę wyniki obserwacji i wywiadów, prowadzonych przez pedagoga szkolnego, nauczycieli i wychowawców oraz innych specjalistów, a także propozycje wysunięte przez rodziców.

Uczniowie I LO w Pile rekrutują się z rodzin mieszkających w mieście, jak i w jego okolicach. Rodzice uczniów szkoły posiadają, w zależności od pełnionej funkcji, wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe lub średnie, a w znacznej ilości przypadków wyższe. Dlatego uczniowie I LO to ludzie obcy w kulturze, o wysokich aspiracjach życiowych, do których realizacji ma ich przygotować szkoła. W związku z tym niniejszy program nastawiony jest na wzmacnianie procesu motywacyjnego uczniów, na kształtowanie u nich odpowiedzialności za proces uczenia się, własny rozwój i wzmocnienie poczucia sprawczości i umiejętności sięgania po pomoc.

Program uwzględnia również wartości uznane przez członków społeczności I LO za szczególnie ważne dla procesu wychowawczego. Ustalając listę wartości ważnych dla naszej szkoły wzięliśmy pod uwagę głosy rodziców, uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły. W długim procesie wyłoniliśmy wartości łączące (wspólne), przy jednoczesnej zgodzie na istnienie różnic dotyczących hierarchii wartości poszczególnych osób.

Szkoła nasza przyjmuje ustaloną hierarchię wartości wychowawczych:

- **prawda i mądrość** –w poznawaniu i rozumieniu świata, człowieka, wartości i sensu życia,
- **miłość i tolerancja** –rozumianych, jako kreowanie wzrastania w człowieczeństwie, kształtowanie humanizmu i humanitaryzmu,
- **wolność** –w dokonywaniu wyborów w zgodzie z prawdą swojego życia, w wierności wyznawanym wartościom, również poprzez stworzenie warunków dla postaw twórczych i poszukujących,

- **zdrowie** – w ujęciu psychospołecznym, wzmocnienie odporności psychicznej i kompetencji osobistych w radzeniu sobie ze zmieniającymi się wymaganiami otoczenia.
- **szacunek** –do siebie i innych, środowiska przyrodniczego, kształtowanie podmiotowych relacji międzyludzkich, odpowiedzialności za siebie i innych.

Rozpoznawanie potrzeb w zakresie profilaktyki.

Podstawą do opracowania i wdrażania programu jest aktualna, opracowywana co roku diagnoza potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki. Diagnoza uwzględnia występowanie w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka. Przy opracowywaniu diagnozy szkoła prowadzi własne badania oraz współpracuje z instytucjami wspierającymi szkołę w wychowaniu.

Diagnozy dokonuje się poprzez:

- analizę sytuacji wychowawczej w szkole,
- wyniki badań ankietowych uczniów i porównanie ich z ogólnymi tendencjami w skali kraju i regionu,
- rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- obserwację zachowań uczniów w sytuacjach typowo szkolnych i pozalekcyjnych,
- analizę zachowań ryzykownych i ich uwarunkowań w skali kraju i regionu,
- określenie problemów funkcjonowania uczniów charakterystycznych dla ich etapu rozwoju, specyficznych potrzeb i uwarunkowań środowiskowych,
- analizę dostarczonej dokumentacji.

Diagnoza środowiska szkolnego wskazała na następujące obszary problemowe:

- **niepowodzenia szkolne** – wynikające z niskich kompetencji społecznych, trudności z samooceną, trudności w organizowaniu przez uczniów pracy, niskiej motywacji oraz dużego poziomu stresu szkolnego.
- **zachowania szkodliwe** – sięganie po używki np. papierosy, alkohol i inne substancje psychoaktywne.
- **zagrożenia związane z funkcjonowaniem w środowisku cyfrowym**- brak umiejętności społecznych realizowanych w szczególnych warunkach komunikacyjnych, przemoc wirtualna, hejt, narażenie na niebezpieczne kontakty, ochrona danych osobowych, wykorzystywanie socjotechnik w celu uzyskania

dostępu do informacji, dezinformacje wprowadzające w błąd – rozpowszechnianie mylnych informacji, złośliwe oprogramowanie szkodzące systemowi.

- **zagrożenia związane z funkcjonowaniem zdrowia psychicznego-** trudności komunikacyjne, obniżone poczucie własnej wartości, brak umiejętności radzenia sobie z emocjami, odczuwanie lęku i poczucie braku kontroli i sprawczości. Obniżony nastrój oraz trudności emocjonalne związane są często z brakiem poczucia bezpieczeństwa, wsparcia społecznego i kontaktu z rówieśnikami podczas pandemii.

4. Wizja szkoły

I Liceum Ogólnokształcące im. M. Skłodowskiej-Curie w Pile to szkoła, która pragnie:

- kształcić ucznia, wyrabiać i doskonalić jego umiejętności, przygotowując do złożenia egzaminu maturalnego i do podjęcia nauki na uczelniach wyższych, stymulować przy tym jego samodzielne myślenie, działanie, zapewniać mu wszechstronny rozwój;
- przygotować ucznia do funkcjonowania w szybko zmieniającej się rzeczywistości, do adaptowania się do zmian i krytycznej oceny świata,
- w procesie kształcenia wzbogacać świat doświadczeń ucznia, potęgować jego aktywności, kształtować teoretyczne oraz praktyczne sprawności i umiejętności, kształcić umiejętności związane z poszukiwaniem informacji, ich rozumieniem, przetwarzaniem i umiejętności samodzielnego uczenia się;
- rolę nauczyciela postrzegać jako organizatora procesu kształcenia, który posługuje się aktywnymi i aktywizującymi metodami nauczania, wykorzystuje nowoczesne technologie informatyczne, stosuje motywacyjny system oceniania, wspiera uczniów w ich rozwoju, rozwija zainteresowania, pomaga w rozwiązywaniu problemów, indywidualizuje proces dydaktyczny, dostosowując go do możliwości ucznia, wspomaga uczniów z trudnościami edukacyjnymi, stwarza możliwość rozwijania indywidualnych zdolności uczniów;
- ucznia i nauczyciela traktować jako równorzędne elementy procesu kształcenia,
- zapewniać bezpieczeństwo wszystkim członkom społeczności szkolnej i odpowiednie do zmieniającego się świata warunki do pracy, klimat pokoju, wzajemnej życzliwości oraz współpracy,

- uczyć młodzież miłości i szacunku dla historii, tradycji i kultury narodowej, poszanowania i respektowania wartości humanistycznych,
- przestrzegać zasad demokratycznego funkcjonowania społeczności szkolnej, przez działania dyrektora właściwie organizować pracę i inspirować do twórczych projektów uczniów i nauczycieli,
- dbać o zdrowie uczniów w szerokim ujęciu biopsychospołecznym,
- troszczyć się o całą populację uczniów, diagnozować sytuację psycho-fizyczną oraz środowiskową i pomagać im w odnajdywaniu naturalnych zasobów wsparcia, a także wzmacniać odporność psychiczną i fizyczną poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz działania profilaktyczne i interwencyjne w zakresie zdrowia psychicznego.

5. Sylwetka absolwenta szkoły

Proces edukacyjno – wychowawczy w I Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej – Curie w Pile ma na celu ukształtowanie sylwetki absolwenta, dojrzałego człowieka o określonej postawie moralnej, społecznej, intelektualnej i duchowej. Zgodnie z założeniami dążymy, aby każdy nasz uczeń i absolwent był człowiekiem:

- świadomym swoich możliwości, znającym swoje mocne i słabe strony, potrafiącym w maksymalny sposób wykorzystać swój potencjał;
- wnikliwym obserwatorem i ciekawym świata odkrywcą, którego cechuje niezależność myślenia i umiejętność czerpania satysfakcji z poznawania świata;
- świadomym szybkiego tempa zmian w otaczającym świecie i rozumiejącym wynikającą z tego potrzebę uczenia się przez całe życie;
- chętnie i odważnie podejmującym wyzwania, a niepowodzenia traktującym jako doświadczenie, które stanowi jego kapitał w rozwoju osobistym;
- wrażliwym na potrzeby innych ludzi i potrzeby środowiska naturalnego, rozumiejącym znaczenie empatii, szacunku i współodczuwania;
- kierującym się w życiu zasadami, świadomym swoich wyborów i wynikających z nich konsekwencji, wiernym swoim przekonaniom;
- cechującym się wysoką kulturą osobistą oraz szacunkiem dla godności innego człowieka i innych społeczeństw;
- wolnym od uprzedzeń, który ceni kulturę i historię własnego kraju i jednocześnie ma szacunek dla tradycji, kultury i wartości innych narodów;

- zdolnym do samodzielnego i krytycznego myślenia, jasno formułującym swoje zdanie i potrafiącym je uzasadnić;
- komunikatywnym, który swobodnie porozumiewa się w języku ojczystym i co najmniej jednym języku obcym, chętnie nawiązującym kontakty, znającym zasady pracy zespołowej, aktywnie współpracującym z innymi ludźmi;
- posiadającym szerokie horyzonty, zainteresowanym globalnymi problemami współczesnego świata i problemami lokalnymi;
- cechującym się wewnętrzną spójnością, która przejawia się intelektualną i emocjonalną równowagą w dążeniu do własnego szczęścia i pomyślności innych ludzi,
- zdolnym do radzenia sobie ze zmieniającymi się wymaganiami środowiska, posiadającym odporność psychiczną,

Wokół tych myśli konstruowane i realizowane są plany pracy wychowawców naszej szkoły. Humanizacja szkoły, czyli dążenie do wszechstronnego rozwoju ucznia, stanowi fundament dla całej działalności wychowawczej. Usytuowanie ucznia w centrum stanowi fundament do sformułowania głównych zadań wychowawczych. Ważne jest, aby uczniowie budowali koncepcję swojego życia i uczyli się realizacji przyjętych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość. Spójność działań nauczycieli prowadzi uczniów do przekonania, że przyjęte w szkole zasady odgrywają istotną rolę a celem edukacji oprócz osiągnięcia wysokich wyników czy ocen jest zdobywanie wiedzy i rozwijanie umiejętności, które będą przez uczniów wykorzystane w przyszłości.

6. Relacje międzyosobowe

• Relacje nauczyciel - uczeń

W realizacji programu najważniejsza jest jakość osobistych kontaktów między nauczycielem a uczniem. W budowaniu wzajemnych relacji kierujemy się zasadą podmiotowego traktowania ucznia. Uczeń jest osobą jedyną i niepowtarzalną, myślącą i czującą. Jest osobą wolną, ale i odpowiedzialną. Posiada prawo do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju, do godności, zachowania swojej intymności i swobodnej wypowiedzi. Nosi w sobie wiele dobrego, ma prawo do błędu. Nauczyciel poznaje indywidualne właściwości ucznia, darzy go życzliwością i zaufaniem. Traktuje młodzież jako

rozwijające się jednostki. Akceptuje uczniów, stosuje częściej nagrody niż kary. Posiada zdolność empatii, wykazuje takt pedagogiczny.

- **Relacje nauczyciel – nauczyciel**

Współpraca między nauczycielami podczas realizacji programu polega głównie na:

- wspólnej diagnozie sytuacji wychowawczej zespołu klasowego, opracowaniu koncepcji działań i ich realizacji,
- wymianie doświadczeń w zakresie pracy indywidualnej z uczniem,
- wzajemnym wspieraniu się w pokonywaniu trudności związanych z realizacją programu,
- wspólnej okresowej ocenie efektywności podejmowanych działań.

Relacje nauczyciel - rodzice

Współpraca z rodzicami opiera się na następujących zasadach:

- uznania nadrzędnej roli rodziców w procesie wychowawczym,
- udzielania wsparcia rodzicom w pełnieniu ich roli,
- wspólnego frontu oddziaływań wychowawczych i współodpowiedzialności rodziny i szkoły za efekty,
- włączenia rodziców do współpracy ze szkołą w ramach planowania, realizacji i ewaluacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego.

7. Poziomy i strategie działań profilaktycznych

Treści dotyczące profilaktyki zapisane są w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zawierają: promocję zdrowego stylu życia, rozwijanie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, prawidłowości i trudności rozwojowe okresu dojrzewania oraz profilaktykę uzależnień, promocję zdrowia psychicznego.

W szkole jest stosowana profilaktyka na poziomach:

Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do wszystkich uczniów. Jej celem jest redukcja czynników ryzyka, ograniczanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych i zapobieganie nowym przypadkom. Główne działania to dostarczenie wiedzy i uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, niezbędnych do zapobiegania problemom.

Profilaktyka selektywna odnosi się do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń. Jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych. Główne działania podobne są do działań

w profilaktyce uniwersalnej, lecz uwzględniają specyfikę potrzeb i problemów danej podgrupy.

Profilaktyka wskazująca kierowana jest do uczniów z grup zwiększonego ryzyka, u których występują wczesne objawy dysfunkcji: różne niepokojące zachowania (np. częste wagary, okresowe upijanie się) i sygnały o pojawianiu się już poważniejszych problemów związanych z zachowaniem (np. kłopoty z policją, w domu). Jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji. Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn oraz interwencja, także w środowisku rodzinnym. Nie jest to jednak jeszcze terapia.

W obrębie tych kategorii profilaktyki stosuje się następujące strategie profilaktyczne:

- **informacyjne** – mają dostarczać adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwiać racjonalny wybór,
- **edukacyjne** – mają pomagać w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych,
- **alternatywne** – mają pomagać w zaspokajaniu ważnych potrzeb oraz osiągnięciu satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.),
- **interwencyjne** – celem tych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych.

Przedmiotem profilaktyki może być każdy problem, w odniesieniu do którego odczuwamy potrzebę uprzedzającej interwencji oraz wobec którego można zastosować środki zaradcze. Należy odnieść profilaktykę do realnych problemów, które rzeczywiście mogą wystąpić. Celem interwencji profilaktycznej jest oddziaływanie zarówno na czynniki ryzyka, jak i na czynniki chroniące. Są to działania jakie przedstawiciele szkoły podejmują aby pomóc uczniowi i jego rodzicom w poradzeniu sobie z sytuacją kryzysową ułatwiając rozwiązanie zaistniałego problemu.

8. Cele ogólne

Ogólne cele w zakresie wychowania

Ogólnym celem pracy wychowawczej jest wszechstronny rozwój osobowości ucznia:

- rozwój fizyczny –promowanie zdrowego stylu życia,

- rozwój intelektualny – kształcenie umiejętności korzystania z dóbr intelektualnych,
- rozwój emocjonalny - kształtowanie emocji i odpowiedzialności za nie,
- rozwój społeczny- wychowanie prorodzinne, obywatelskie i patriotyczne, przygotowanie ucznia do funkcjonowania w społeczeństwie demokratycznym, we wspólnocie narodów Europy,
- rozwój aksjologiczny- wychowanie do wartości i odpowiedzialności, poczucia sensu życia, wychowanie do wewnętrznego doskonalenia się,
- rozwój kompetencji miękkich przez codzienną praktykę, kontakty z innymi ludźmi, obserwowanie i analizowanie swoich reakcji w kontaktach towarzyskich.

Ogólne cele w zakresie profilaktyki

Analiza pojawiających się problemów pozwoliła na wyłonienie trzech ważnych obszarów potrzeb i problemów uczniów, które wymagają działań profilaktycznych:

- profilaktyka niepowodzeń szkolnych,
- profilaktyka uzależnień i innych zagrożeń,
- profilaktyka zachowań ryzykownych w sieci,
- profilaktyka zdrowia psychicznego.

Działania profilaktyczne podejmowane w/w obszarach mają na celu :

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami i niepowodzeniami szkolnymi,
- kształtowanie właściwych postaw wobec problemu uzależnień,
- kształtowanie właściwego kontaktu młody człowiek- multimedia,
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka zaburzających prawidłowy rozwój i zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników sprzyjających prawidłowemu rozwojowi i prowadzeniu zdrowego stylu życia,
- troska o dobrostan psychiczny uczniów,
- wzmocnienie poczucia sprawczości, rozwijanie umiejętności sięgania po pomoc.

Działania te obejmują w szczególności:

- realizowanie programów promocji zdrowia dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych,

- wspieranie konstruktywnych zainteresowań młodzieży (działalność prospołeczna, rozwijanie talentów i zainteresowań, wolontariat, zajęcia sportowe), jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- działania skierowane na zakwestionowanie niekorzystnych norm, oczekiwań i przekonań młodzieży oraz budowanie w ich miejsce norm, przekonań i oczekiwań prawdziwych i pozytywnych,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- działania skierowane na dbaniu o dobrostan psychiczny uczniów (subiektywny i obiektywny), niezwykle ważny w sprostaniu przez nie wymaganiami stawianym przez szkołę, dobrym funkcjonowaniu w roli ucznia i utrzymywaniu prawidłowych relacji społecznych.

Praktyczne działania profilaktyczne, które umożliwiają reagowanie na potrzeby wszystkich uczniów.

- I. **Budowanie dobrych relacji** z uczniami, rodzicami oraz pomiędzy uczniami oraz poczucia przynależności do społeczności szkolnej.
- II. **Zarządzanie klasą i kreowanie pozytywnego klimatu**, właściwe przekazywanie informacji; jasne określenie oczekiwań dotyczących nauki i zachowania; nagradzanie pozytywnych zachowań.
- III. **Kształtowanie umiejętności społecznych** (umiejętność pracy w zespole, umiejętność motywacji, komunikatywność, tworzenie pozytywnego nastroju, autoprezentacja, umiejętne prowadzenie rozmów, asertywność, radzenie sobie z emocjami, efektywne działanie w sytuacjach konfliktowych, zarządzanie czasem, radzenie sobie z porażką.) .
- IV. **Intensywna indywidualna interwencja** (dotyczy uczniów uporczywie sprawiających trudności wychowawcze, którzy wymagają szczegółowej indywidualnej diagnozy i konsekwentnych działań pomocowych ze strony wielu dorosłych. Interwencję realizuje zespół złożony z personelu szkoły, rodziców oraz specjalistów)

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych.
- eliminowanie z życia szkolnego przemocy rówieśniczej (w tym relacyjnej i cyberprzemocy),
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- promowanie zdrowia psychicznego: psychoedukacja, budowanie poczucia własnej wartości, informowanie o dostępności form pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele:

Wychowanie służy w spieraniu ucznia w rozwoju, profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. W pracy wychowawczo – profilaktycznej zwracamy jednak uwagę na to co łączy wychowanie i profilaktykę, czyli na aspekt wartości norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnianiu wartości i norm uczniów zyskuje spójne środowisko wychowawcze. Istotnym czynnikiem zagrażającym nie tylko ogólnemu funkcjonowaniu, ale często każdemu zdrowiu i życiu jest niski dobrostan psychiczny uczniów. Nauka, a w szczególności jej rozpoczęcie w nowym otoczeniu wiąże się z adaptacją dziecka do nowych warunków i zasad. Proces edukacji i korzystanie z systemu szkolnego ma znaczący wpływ na dobrostan psychiczny ucznia. Na zaburzenie dobrostanu psychicznego najbardziej narażeni wydają się być obecnie uczniowie począwszy od wpływów pandemii (zdalna edukacja, izolacja) po ogólnie zmieniającą się rzeczywistość (uzależnienia, utrata bliskości, brak czasu), uczniowie doświadczają aktualnie wielu trudności.

9. Zasady ewaluacji

Oceny efektów realizacji programu, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez osoby odpowiedzialne za poszczególne elementy programu, dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej.

Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach ewaluacji pracy szkoły, czyli sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji pracy pedagoga, sprawozdania zespołów przedmiotowych, badania ankietowe, opinie, zgłoszone wnioski, programy, scenariusze, wyniki klasyfikacji.

Sposoby i środki ewaluacji Programu Wychowawczo- Profilaktycznego I LO w Pile:

- obserwacja zachowania uczniów, stopnia rozumienia i zinternalizowania norm,
- obserwacja postępu w zachowaniu i nauce,
- ocena ilości i jakości wytworów prac uczniowskich,
- ocena poziomu wiadomości i umiejętności uczniów biorących udział w konkursach,
- frekwencja na zajęciach organizowanych przez szkołę (analiza dokumentów),
- wyniki ewaluacji programu przeprowadzanej wśród uczniów i ich rodziców (ankieta, wywiad, rozmowa), ocena samopoczucia uczniów w szkole (ankieta, obserwacja, wywiad),
- ocena stopnia zintegrowania klas (test socjometryczny).

Wskaźniki ewaluacji działań wychowawczych:

A. Wskaźniki ilościowe

- Frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych.
- Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych, wychowawczych, edukacyjnych.
- Liczba uczniów z problemami wychowawczymi.
- Liczba uczniów przystępujących do konkursów, liczba laureatów.
- Liczba wycieczek organizowanych przez szkołę.
- Liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły.

B. Wskaźniki jakościowe:

- Aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.
- Umiejętności, wiadomości, postawy uczniów.

- Samopoczucie uczniów w klasie i szkole.
- Przyczyny nieobecności uczniów na zajęciach.
- Przestrzeganie zasad sformułowanych w programie.
- Postęp w zachowaniu i uczeniu się.
- Współpraca z rodzicami uczniów.
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Wskaźniki ewaluacji działań profilaktycznych

A. Wiedza, postawy i zachowanie uczniów;

- czy uczniowie potrafią radzić sobie z trudnościami?
- czy potrafią współpracować w grupie?
- czy poznali podstawowe informacje dotyczące środków odurzających?
- czy potrafią powstrzymać się przed używaniem tych substancji?
- czy zrozumieli istotę przemocy, presji rówieśniczej, i potrafią się jej przeciwstawić, istotę problemów psychicznych: zaburzeń nastroju, nerwicy, depresji?
- czy nabyli prawidłowe postawy wobec: nauki szkolnej, używania środków psychoaktywnych i odurzających się rówieśników?
- czy poznali istotę dobrostanu psychicznego; samoakceptacji, osobistego rozwoju, celu w życiu, panowania nad otoczeniem, autonomii, pozytywnymi relacjami z innymi
- czy poznali istotę zaburzeń w jedzeniu traktowanych jako jednostki chorobowe, charakteryzujące się zaburzeniami łaknienia na poziomie psychicznym?
- czy zrozumieli istotę rozwoju kompetencji miękkich: asertywności, komunikatywności, odporności na stres, wysokiej kultury osobistej, samodyscypliny oraz dobrej organizacja pracy?

B. Aktywność alternatywna uczniów;

- czy włączają się do różnorodnych działań i programów realizowanych na terenie szkoły?
- czy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych?
- czy podejmują działania o charakterze charytatywnym, wolontarystycznym?

C. Zmiany w funkcjonowaniu szkolnym;

- czy nastąpił wzrost osiągnięć szkolnych?
- czy poprawiła się frekwencja uczniów na zajęciach?
- czy nastąpiło zmniejszenie liczby aktów przemocy?
- czy zmniejszyła się liczba interwencji wychowawczych w związku z problemami dydaktycznymi i wychowawczymi?

MODYFIKACJA

Program ulega modyfikacji na podstawie wniosków wynikających z ewaluacji, zmian w prawie oświatowym, wniosków z wybranych badań zewnętrznych, wniosków Rady Rodziców, wniosków Rady Pedagogicznej lub wprowadzenia nowych działań.

Program wychowawczo – profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną I Liceum Ogólnokształcącego w Pile w dniu 17.10.2023r

I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pile
64-920 PILE, ul. W. Pola 11
tel. (067) 351 74 70
ID 000242157 NIP 764-22-61-645

DYREKTOR

mgr Daria Pałuchowska-Prochot